

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl.

1. Wat is de aanleiding?

Naar aanleiding van enkele ernstige incidenten in het verleden heeft de Tweede Kamer met het aannemen van twee moties de regering verzocht om te onderzoeken hoe in de toekomst kan worden voorkomen dat de belastingbetaler de rekening betaalt voor het opruimen van milieuschade veroorzaakt door een bedrijf dat werkt met gevaarlijke stoffen. Ook werd verzocht om te onderzoeken bij welke andere bedrijfstakken dergelijke risico's bestaan. Daarom bereidt het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een wijziging van het Omgevingsbesluit in verband met het (kunnen) opleggen van financiële zekerheid bij vergunningverlening voor bepaalde typen bedrijfsmatige activiteiten.

2. Wie zijn betrokken?

Bij het opstellen van de wijziging zijn het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het IPO, VNG en brancheorganisaties uit de afvalsector betrokken.

3. Wat is het probleem?

Na faillissement van een bedrijf kan het gebeuren dat de overheid kosten moet maken voor het herstellen van milieuschade of het saneren van bedrijfsterreinen. Om dit in de toekomst te voorkomen is het nodig om in bepaalde gevallen bij vergunningverlening te kunnen garanderen dat het aanvragende bedrijf voldoende middelen aanhoudt om altijd zelf deze kosten te kunnen dragen. Dit wordt bewerkstelligd door het (doen) stellen van financiële zekerheid in de vergunningvoorschriften van bepaalde bedrijven.

4. Wat is het doel?

Ten eerste bevat de wijziging een aanscherping van het instrument financiële zekerheid voor majeure risicobedrijven. Voor deze bedrijven zal de in het Omgevingsbesluit (geplande inwerkingtreding 1-1-2022) geregelde bevoegdheid voor het bevoegd gezag om bij vergunning financiële zekerheid op te leggen worden vervangen door een verplichting om dat te doen. Ten tweede regelt de wijziging een verbreding van de mogelijkheid tot toepassing van het instrument financiële zekerheid naar bepaalde vergunningplichtige activiteiten die betrekking hebben op afvalbeheer. Voor afvalbedrijven was het nog niet mogelijk om financiële zekerheid te stellen door het bevoegd gezag.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Bestaand instrumentarium is gericht op preventie van milieuschade maar voorkomt niet dat overheden opdraaien voor de kosten van het opruimen van milieuschade als een bedrijf daar zelf niet toe in staat is. Een voorziening voor financiële zekerheidsstelling vormt het sluitstuk bij het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Op grond van artikel 13.5 Omgevingswet kunnen gevallen worden aangewezen waarin aan een vergunning voor bepaalde milieubelastende activiteiten een voorschrift tot het stellen van financiële zekerheid kan of moet worden gesteld. Vergunningverlening is een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van een aanvragend bedrijf. Door bij vergunningverlening de voorwaarde op te nemen dat er financiële zekerheid is gesteld, zal het risico op het moeten aanwenden van algemene middelen voor het opruimen van milieuschade in de toekomst afnemen.

6. Wat is het beste instrument?

Een wettelijke regeling is noodzakelijk omdat maatregelen in sfeer van preventie, toezicht en handhaving niet kunnen voorkomen dat overheden opdraaien voor de kosten van het opruimen van milieuschade. Op grond van de wet moet een activiteit waarvoor financiële zekerheid wordt of kan worden gesteld in een algemene maatregel van bestuur (Omgevingsbesluit) worden aangewezen en geregeld. Overigens zijn de afgelopen jaren al diverse maatregelen getroffen ter verbetering van het VTH-stelsel.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het voorstel heeft geen directe gevolgen voor burgers. Voor bepaalde typen bedrijven of activiteiten zal financiële zekerheid gesteld kunnen of moeten worden. Hier zijn kosten aan verbonden voor de bedrijven, zoals het investeren in een vorm van financiële zekerheid. De betreffende bevoegde gezagen zijn belast met de uitvoering van het wijzigingsbesluit. Overheden zullen in geval van milieuschade kunnen terugvallen op de financiële zekerheidsstelling voor het opruimen van milieuschade als het bedrijf zelf de kosten voor het opruimen daarvan niet kan dragen. Bovendien is de verwachting dat door de regeling het risico op het ontstaan van milieuschade afneemt, doordat bedrijven bij vergunningverlening al moeten nadenken over aanwezige milieurisico's en de manier waarop zij omgaan met het opruimen van milieuschade.